

Protokół
z kontroli problemowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej
w Opatowcu

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowcu jest jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje gminę, w której zamieszkuje 3518 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Sławomir Kowalczyk.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowcu został utworzony na mocy Uchwały Nr XI/VI/90 Gminnej Rady Narodowej w Opatowcu z dnia 5 marca 1990 roku w sprawie powołania jednostki budżetowej pod nazwą „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowcu”.

Ośrodek posiada własny REGON 291194560 i NIP 662-16-60-138.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu jest Pani Zdzisława Gwóźdź.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut stanowiący załącznik do Uchwały Nr XII/75/2011 Rady Gminy w Opatowcu z dnia 29 października 2009 r. w sprawie Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu.

Statut wymaga zmian w części dotyczącej aktualnie realizowanych zadań przez Ośrodek Pomocy Społecznej.

Regulamin organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2011 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu z dnia 21 października 2011 roku.

Zarządzenie Nr 5B/2004 Wójta Gminy Opatowiec z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie udzielenia upoważnienia dla kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Zarządzenie Nr 5A/2004 Wójta Gminy Opatowiec z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie udzielenia upoważnienia dla Pani Zofii Kłos – pracownika socjalnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu do wydawania decyzji administracyjnych

w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Barbara Smolanko - inspektor w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli, na podstawie upoważnienia do kontroli nr 64/2012 z dnia 3 lutego 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską,
2. Renata Gwóźdź – starszy specjalista w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – na podstawie upoważnienia do kontroli nr 66/2012 z dnia 3 lutego 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
3. Zofia Syska – koordynator Wieloosobowego Stanowiska ds. Organizacyjnych - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 62/2012 z dnia 3 lutego 2012 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowcu pod pozycją nr 6.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 06-07 i 21 lutego 2012 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o art. 22 ust. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r., Nr 175, poz. 1362 ze zmianami) oraz przepisy

rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2011 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli było:

1. *Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.*
2. *Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.*
3. *Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.*
4. *Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego oraz wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.*
5. *Zbadanie procedury opracowania i wdrażania przez gminę strategii rozwiązywania problemów społecznych.*

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowcu mieści się w budynku Domu Kultury przy ul. Rynek 16, tel. 41 352 70 50. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje tylko jedno pomieszczenie, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji GOPS jest bezrobocie, niepełnosprawność, alkoholizm i długotrwała choroba.

Wypłata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest w kasie Banku Spółdzielczego w Opatowcu lub przelewem na konta indywidualne klientów.

Ad. 1 Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Opatowcu zatrudnionych jest 5 pracowników: kierownik, księgowa, dwóch pracowników socjalnych oraz podinspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Przedmiotem kontroli byli pracownicy zatrudnieni w obszarze pomocy społecznej.

1. Zdzisława Gwóźdź – kierownik – zatrudniona na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. Ukończyła Medyczne Studium Zawodowe w Kielcach, Wydział Pracowników Socjalnych, uzyskując dyplom pracownika socjalnego oraz Szkołę Policealną Pracowników Służb Społecznych w Lublinie, uzyskując tytuł organizatora pomocy społecznej. Pani Kierownik posiada 35 lat stażu w pomocy społecznej. Kierownikiem kontrolowanej jednostki jest od roku 1990.

2. Zofia Kłos – zatrudniona na stanowisku pracownika socjalnego, na pełny etat na umowę o pracę na czas nieokreślony. Ukończyła wyższe studia zawodowe na kierunku administracja w Wyższej Szkole Handlowej w Kielcach. Z wyjaśnień Kierownika wynika, iż w chwili obecnej pracownik jest w trakcie uzupełniania swoich kwalifikacji na kierunku nauki o rodzinie na Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie (wyjaśnienie Kierownika – załącznik nr 1). Pani Kłos posiada 26 lat stażu pracy w pomocy społecznej. Z zakresu czynności wynika, iż pracownik przeprowadza wywiady środowiskowe.

3. Sylwia Kurek – zatrudniona na stanowisku pracownika socjalnego, w pełnym wymiarze czasu pracy na umowę o pracę na czas określony do dnia 31 grudnia 2013 roku w ramach PO KL. Sylwia Kurek posiada wykształcenie średnie. W chwili obecnej jest studentką II roku Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego w Krakowie na kierunku nauki o rodzinie. Pani Kurek zajmuje się sprawami beneficjentów w ramach projektu PO KL, z zakresu czynności wynika, iż nie przeprowadza wywiadów środowiskowych. Pani Kurek posiada 2 lata stażu pracy w pomocy społecznej.

Kierownik Ośrodka posiada odpowiednie kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku, natomiast pracownicy zatrudnieni na stanowiskach pracowników socjalnych nie posiadają uprawnień do wykonywania tego zawodu.

Pomimo powyższego, pracownik socjalny przeprowadza wywiady środowiskowe przyjmuje zgłoszenia klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznaje i diagnozuje potrzeby socjalne mieszkańców, przeprowadza wywiady środowiskowe i kompletuje niezbędną dokumentację do przyznania świadczeń, wnioskuje o udzielenie pomocy, prowadzi akta osobowe klientów.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.).

Ad. 2. Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowanych z budżetu państwa

Zasiłki stałe.

Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka wynika, iż w 2011 roku pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 19 osób, w tym dla 15 osób samotnych. Za wszystkie osoby Ośrodek opłacał składkę zdrowotną. Łączna kwota wypłaconych zasiłków stałych w 2011 roku to 69 757 zł. W styczniu 2012 roku zasiłek stały wypłacono dla 18 osób i również za te osoby opłacono składkę zdrowotną.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS-8122Rs.18.2011;   GOPS-8122Rs.16.2012;   GOPS-8122Rs.17.2012;   GOPS-8122Rs.7.2012;   GOPS-8122Rs.5.2012;   GOPS-8122Rs.3.2012;   GOPS-8122Rs.10.2012;   GOPS-8122Rs.13.2012;   GOPS-8122Rs.12.2011;   GOPS-8122Rs.6.2012;   GOPS-8122Rs.4.2012.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonej imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawierała dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka.

W decyzjach informowano stronę o odprowadzaniu składki zdrowotnej oraz o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. Podstawa prawna wydanych w 2012 roku decyzji przyznających zasiłki stałe zawierała nieodpowiednią pozycję publikatora ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku.

Decyzje wysyłane były do klientów za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. W stosunku do trybu i zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe.

Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu MIPS oraz informacjami przekazanymi przez Kierownika GOPS wynika, iż w roku 2011 pomocą okresową objęto 20 osób. Kwoty świadczeń pokryte zostały z dotacji celowej w wysokości 12 339 zł. Wysokość zasiłków zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej. W styczniu 2012 roku z wymienionej formy wsparcia skorzystało 6 osób na kwotę 943,09 zł.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.8123Ro.8.2011;GOPS.8123Ro.10.2011;GOPS.8123Ro.20.2011;
GOPS.8123Ro.16.2011; GOPS.8123Ro.6.2012; GOPS.8123Ro.5.2012; GOPS.8123.4.2012;
GOPS.8123.Ro.3.2012; GOPS.8123.Ro.2.2012.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownik socjalny sporządzał wywiad środowiskowy lub jego aktualizację. W wywiadach widniały poprawki nanoszone korektorem. Poprawki dotyczyły błędów pisarskich.

W decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji, decyzje wysyłane były za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub klienti odbierali je osobiście kwitując datą i własnoręcznym podpisem. Do zasadności udzielanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Zgodnie z informacjami udzielonymi przez Kierownika GOPS, pomocą w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2011 roku objęto 86 dzieci w placówkach oświatowych na terenie gminy Opatowiec oraz opłacono posiłek 6 dzieci, uczęszczających do szkoły na terenie Gminy Bejsce. Ogólny koszt programu wyniósł 36 199 zł. W ramach Programu Ośrodek udzielił zasiłku celowego dla 120 osób. W roku 2012 do dnia kontroli Programem dożywiania objętych zostało 86 dzieci na terenie gminy Opatowiec, 9 rodzin w formie zasiłków celowych oraz 7 dzieci, uczęszczających do szkoły na terenie Gminy Bejsce.

Dożywianie prowadzone jest w roku 2011 w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Opatowiec (wykaz szkół realizujących program - zał. nr 2):

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów	Średni koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Szkoła Podstawowa w Krzczonowie	30	1,40 zł	Słodka bułka
2.	Zespół Szkół w Opatowcu	53	1,60 zł	Gorący posiłek
3.	Szkoły ponadgimnazjalne	3	4 zł	Obiad
RAZEM		86		

Z powyższego zestawienia wynika, iż dzieci w Szkole Podstawowej w Krzczonowie nie otrzymują gorącego posiłku, dożywianie w tej placówce prowadzone jest w formie słodkiej bułki. Z oświadczenia Kierownika kontrolowanej jednostki wynika, iż

proawodono rozmowy z Dyrekcją wymienionej szkoły oraz Radą Rodziców w sprawie zorganizowania stołówki szkolnej, które nie odniosły oczekiwanych efektów. Powodem jest brak pomieszczenia, w którym można by było zorganizować kuchnię i stołówkę. Negatywnie przyjęta została również propozycja dożywania dzieci w formie cateringu. (Oświadczenie – zał. nr 3) Pozytywnym jest natomiast fakt, iż Uchwałą Nr 10/65/2003 Rady Gminy w Opatowcu z dnia 24 października 2003 roku kryterium dochodowe obowiązujące przy dożywaniu podniesione zostało do 200 %. Decyzje przyznające dożywanie dzieci w szkole wydawane są przez Ośrodek na rok szkolny, czyli od września do czerwca.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej pomocy w postaci **zasilku celowego** w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywania”, na podstawie których wydano decyzje nr: GOPS:8121p.22.2011; GOPS:8121p.37.2011; GOPS:8121p.21.2011; GOPS:8121p.33.2011; GOPS:8121p.25.2011; GOPS:8121p.26.2011; GOPS:8121p.34.2011; GOP:8121p.11a.2011; GOPS:8121p.19b.2011; GOPS:8121p.20b.2011
oraz pomocy w formie gorącego posiłku: GOPS.8223.5.2011; GOPS.8223.18.2011; GOPS.8223.9.2011; GOPS.8223.10.2011; GOPS.8223.1.2011; GOPS.8223.15.2011; GOPS.8223.6.2011; GOPS.8223.8.2011; GOPS.8223.2.2011.

W decyzjach administracyjnych, wydawanych na dożywanie dzieci w szkołach odnotowano, iż numery dopisywane były długopisem, w kilku przypadkach stwierdzono również, iż w decyzjach tych nanoszono poprawki przy użyciu korektora. W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Ad. 3 Jakość usług opiekuńczych na terenie gminy na terenie gminy ze szczególnym uwzględnieniem usług świadczonych na rzecz osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub osób w podeszłym wieku.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowcu nie realizuje usług opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Z tabeli będącej załącznikiem nr 4 do protokołu, sporządzonego przez Kierownika GOPS wynika, iż nie zachodziła potrzeba świadczenia tych usług, gdyż w większości osoby starsze zamieszkują ze swoimi dziećmi lub wnukami.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował również zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowcu opłaca pobyt jednej osoby skierowanej do domu pomocy społecznej.

Ad 4. Kontrola jakości pracy socjalnej poprzez analizę indywidualnych przypadków ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania instrumentów pracy socjalnej - kontraktu socjalnego oraz wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna w kontrolowanej jednostce podejmowana jest podczas każdego bezpośredniego kontaktu pracownika socjalnego z podopiecznymi, zarówno w środowisku domowym, jak i w siedzibie Ośrodka.

Pracownik socjalny analizuje i ocenia zjawiska, rodzące zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej, udziela informacji, wskazówek, pomocy w rozwiązywaniu spraw życiowych podopiecznych w celu przywrócenia im zdolności do samodzielnego rozwiązywania problemów, prowadzi poradnictwo dla klientów znajdujących się trudnych sytuacjach życiowych oraz aktywizuje podopiecznych.

W rozwiązywaniu trudnych problemów swoich podopiecznych kontrolowana jednostka współpracuje z gminą, Powiatowym Urzędem Pracy, Ośrodkiem Zdrowia, szkołami i Policją.

W 2011 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Opatowcu zostało zawartych 15 kontraktów socjalnych, z czego wszystkie w ramach projektu systemowego PO KL pn. „Warto być aktywnym – Program aktywizacji społeczno – zawodowej osób bezrobotnych w Gminie Opatowiec”.

W 2011 roku w ramach tego Programu przeprowadzono 2 kursy zawodowe, przygotowujące do zawodu przedstawiciela handlowego z prawem jazdy kategorii B oraz spawacza blach i rur metodą MAG. Przeprowadzono również dwie usługi szkoleniowo-doradcze: „Techniki efektywnej komunikacji z elementami autoprezentacji” oraz „Aktywny na rynku pracy”. Uczestnikami projektu były osoby bezrobotne, nieaktywne zawodowo oraz

niepełnosprawne, beneficjenci otrzymali materiały szkoleniowe, certyfikaty ukończenia szkoleń oraz zasiłki celowe w ramach projektu. Dodatkowo w ramach przedsięwzięcia prowadzono punkt konsultacyjny, w którym zatrudniono psychologa oraz terapeutę ds. uzależnień. Koszt Projektu w 2011 roku opiewał na kwotę 184 712 zł.

W roku bieżącym kontrolowana jednostka zakłada objęcie Projektem 12 beneficjentów, którzy to po odbyciu spotkań z doradcą zawodowym i psychologiem podejmą decyzję o kierunku kursów, w których chcieliby uczestniczyć i przez to podwyższyć posiadane kwalifikacje zawodowe. Obecnie wniosek przesłany jest do akceptacji do Świętokrzyskiego Biura Rozwoju Regionalnego.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Opatowcu kontrakt socjalny nie jest wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej. Kontrakt sporządzany jest jedynie w ramach projektu systemowego PO KL.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowcu na dzień kontroli nie miał zleconych do realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ad.5. Zbadanie procedury opracowania i wdrażania przez gminę „Strategii rozwiązywania problemów społecznych”, w tym:

- *powołanie Zespołu roboczego,*
- *diagnoza sytuacji społecznej gminy,*
- *analiza SWOT (opis szans i zagrożeń oraz słabych i mocnych stron gminy),*
- *określenie celów strategicznych i operacyjnych, harmonogram realizacji, sposób monitorowania realizacji strategii.*
- *realizacja celów strategicznych i operacyjnych ujętych w strategii.*

Aktualnie obowiązująca w Gminie Opatowiec Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych została przyjęta Uchwałą Nr X/59/2011 Rady Miasta Gminy Opatowiec z dnia 27 czerwca 2011 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Opatowiec na lata 2011-2015 (zał. Nr 5).

1. Powołanie zespołu roboczego.

Zespół ds. opracowanie strategii rozwiązywania problemów społecznych dla Gminy Opatowiec został powołany Zarządzeniem Nr 31/2010 Wójta Gminy w Opatowcu z dnia 3 listopada 2010 r. (zał. Nr 6).

W skład Zespołu weszli przedstawiciele organizacji i instytucji mających wpływ na politykę społeczną gminy (m.in. Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Gminy, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Komendy Powiatowej Policji.).

Nie przedstawiono dokumentacji dotyczącej procesu tworzenia strategii.

2. *Diagnoza sytuacji społecznej.*

Diagnoza sytuacji społecznej (str. 5-33) została opracowana na podstawie analizy danych statystycznych za lata 2008-2010.

Diagnozy dokonano w obszarach:

- położenie gminy,
- demografia,
- kwestia mieszkaniowa,
- rynek pracy i zatrudnienie,
- system opieki zdrowotnej,
- edukacja i opieka nad dzieckiem,
- system opieki na osobami starszymi,
- system pomocy społecznej.

3. *Analiza SWOT.*

Na podstawie diagnozy sytuacji społecznej gminy została sporządzona analiza SWOT - określenie słabych i mocnych stron oraz szans i zagrożeń (str. 34-42).

Mocne strony np. : przyrodnicze i ekologiczne walory gminy, potencjał ludzki, dobra jakość gleb, wystarczająca sieć dróg.

Słabe strony: brak linii kolejowej, słaba infrastruktura komunalna, mała liczba podmiotów generujących miejsca pracy, brak specjalistycznych poradni leczniczych, mała promocja gminy na zewnątrz.

Szanse: przebieg ważnych tras komunikacyjnych, pozytywne nastawienie władz gminy do inwestorów zewnętrznych, dostępność środków z funduszy unijnych.

Zagrożenia: emigracja młodych ludzi, niski przyrost naturalny, brak chęci do zawiązywania inicjatyw lokalnych, dezintegracja społeczna.

4. *Wizja rozwoju Gminy.*

„Gmina Opatowiec - gminą przyjazną dla wszystkich mieszkańców, gości i turystów, dążącą do wszechstronnego rozwoju społeczności lokalnej w oparciu o oddolne inicjatywy społeczne przeciwdziałające marginalizacji społecznej, aktywizujące lokalny rynek pracy, aktywnie tworzące lokalną kulturę oraz promujące walory środowiska naturalnego,

krzewiące wartości historyczne we współpracy z lokalnymi władzami i podmiotami sektora gospodarczego”.

5. Cele strategiczne oraz cele szczegółowe.

Na podstawie diagnozy sytuacji społecznej gminy i analizy AWOT sformułowano cele główne (str.42 strategii). Są to:

- 1) zwiększenie szans rozwojowych i edukacyjnych społeczności,
- 2) wzrost aktywności i integracji społecznej,
- 3) wspieranie osób i rodzin potrzebujących pomocy oraz osób i grup dotkniętych wykluczeniem społecznym,
- 4) rozwijanie przedsiębiorczości i przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia,
- 5) promowanie rodzimej historii, kultury i tradycji.

Cele szczegółowe są sformułowane ogólnikowo, nie mają odniesienia do poszczególnych celów strategicznych oraz konkretnych problemów występujących w gminie. Nie wyznaczono zadań i propozycji podjęcia działań zmierzających do realizacji celów.

6. Harmonogram.

Nie sporządzono harmonogramu realizacji strategii, który powinien zawierać działania szczegółowe, osoby/podmioty odpowiedzialne za ich realizację, czasookres realizacji, spodziewane efekty i mierniki realizacji, źródła finansowania. Źródła finansowania określono w osobnym rozdziale, które są ujęte jako możliwości pozyskiwania potencjalnych środków finansowych, a nie wskazanie finansowania poszczególnych zadań.

7. Zarządzanie realizacją strategii.

W strategii zapisano, iż podmiotem odpowiedzialnym za realizację strategii jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, a personalnie Kierownik OPS.

Monitorowanie i ewaluacji strategii ma dokonywać Ośrodek Pomocy Społecznej corocznie, natomiast aktualizacja ma być dokonywana co dwa lata przez Zespół odpowiedzialny za wdrażanie w życie zapisów strategicznych. Nie określono w jakich formach ma być dokonywane monitorowanie – np. coroczne sprawozdania.

8. Realizacja celów strategicznych i operacyjnych ujętych w strategii.

Na dzień kontroli nie został jeszcze sporządzony dokument dotyczący sposobu realizacji strategii za rok 2011.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W trakcie kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie sposobu ustalania uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej. Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego i celowego przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się zaświadczenia o wysokości dochodów i inne niezbędne dokumenty mające wpływ na ustalenie sytuacji dochodowej, majątkowej czy rodzinnej osób i rodzin. Decyzje przyznające pomoc wysyłane są za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub odbierane osobiście przez klientów, którzy kwitowali odbiór podpisem i datą.

Kierownik Ośrodka posiada odpowiednie kwalifikacje wymagane na zajmowanym stanowisku, natomiast pracownicy zatrudnieni na stanowiskach pracowników socjalnych nie posiadają uprawnień do wykonywania tego zawodu.

Warunki lokalowe w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej są niezadowalające. Brakuje pomieszczenia na rozmowy z klientami. Stan zatrudnienia pracowników socjalnych nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.). Statut, na podstawie którego działa jednostka wymaga zmian w części dotyczącej aktualnie realizowanych zadań.

W podstawie prawnej wydanych w 2012 roku decyzji przyznających zasiłki stałe widnieje nieodpowiednia pozycja publikatora ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku. W wywiadach przeprowadzonych przy udzielaniu zasiłków okresowych odnotowano poprawki naniesione korektorem, natomiast w decyzjach administracyjnych, wydanych na dożywianie dzieci w szkołach odnotowano, iż numery dopisywane były długopisem, w kilku przypadkach stwierdzono również, iż w decyzjach tych nanoszono poprawki przy użyciu korektora. Poprawki te dotyczyły błędów pisarskich, świadczą natomiast o niedbałości w wypełnianiu wywiadów.

Negatywnym jest fakt, iż w jednej ze szkół na terenie Gminy Opatowiec dożywianie dzieci prowadzone jest w formie słodkiej bułki. Z oświadczenia Kierownika kontrolowanej jednostki wynika, iż prowadzono rozmowy z Dyrekcją wymienionej szkoły oraz Radą Rodziców w sprawie zorganizowania stołówki szkolnej lub dożywiania w formie cateringu, które nie odniosły oczekiwanych efektów. Powodem jest brak pomieszczenia, w którym można by było zorganizować kuchnię i stołówkę. Pozytywnym faktem jest natomiast to, iż Uchwałą Rady Gminy kryterium dochodowe w dożywianiu zwiększone zostało do 200 %.

W kontrolowanej jednostce kontrakt socjalny nie jest wykorzystywany jako instrument pracy socjalnej. Kontrakt sporządzany jest jedynie w ramach projektu systemowego PO KL.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Opatowiec na lata 2011-2015 jest opracowana w sposób ogólny, zbyt dużo miejsca poświęcono przedstawieniu sytuacji społecznej gminy, z której nie wynika sformułowanie występujących w gminie problemów społecznych.

Nie rozpisano celów strategicznych na cele szczegółowe i zadania szczegółowe zmierzające do rozwiązania konkretnych problemów społecznych charakterystycznych dla Gminy Opatowiec. Nie sporządzono harmonogramu realizacji strategii.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez pracownika socjalnego i Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół sporządzony 12 marca 2012 r., podpisany 20 marca 2012 r.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Renata Gwóźdź
2. Barbara Smolanko
3. Zofia Syska

Ze strony kontrolowanej:

Zdzisława Gwóźdź – Kierownik Ośrodka